

Posudek bakalářské práce

posudek vedoucí práce oponentský posudek				
Studijní program	Specializace v pedagogice			
Studijní obor	Německý jazyk se zaměřením na vzdělávání			
Název práce	Germanismy v běžné mluvě obyvatel Jihočeského kraje			
Autor/ka práce	Adéla Máslová			
Vedoucí práce	doc. PhDr. Dalibor Zeman, Ph.D.			
Oponent/ka práce	PhDr. Ing. Jindra Broukalová, Ph.D.			
Hodnocení práce				
Obsah práce	odpovídá názvu práce	odpovídá s připomínkou	odpovídá s výhradou	neodpovídá názvu práce
Struktura práce	odpovídá zcela tématu	odpovídá s připomínkou	odpovídá s výhradou	neodpovídá požadavkům
Formální úprava	odpovídá požadavkům	odpovídá s připomínkou	odpovídá s výhradou	neodpovídá požadavkům
Citace v práci	odpovídají normě	odpovídají s připomínkou	odpovídají s výhradou	neodpovídají
Přílohy práce	vhodně doplňují téma	netýkají se tématu	jsou nevhodné k tématu	nejsou v práci uvedeny
Seznam literatury	odpovídá tématu	odpovídá s připomínkou	odpovídá s výhradou	neodpovídá
Počet stran práce	odpovídá požadavkům	odpovídá s připomínkou	odpovídá s výhradou	neodpovídá požadavkům
Celkové zpracování tématu	odpovídá požadavkům	odpovídá s připomínkou	odpovídá s výhradou	neodpovídá
Celkové hodnocení			vyhověl/a	nevyhověl/a
Doporučení k obhajobě			doporučuji	nedoporučuji

Posudek bakalářské práce Adély Máslové

Germanismy v běžné mluvě obyvatel Jihočeského kraje

V bakalářské práci se Adéla Máslová zabývá lingvistickým tématem úzce souvisejícím s výzkumem česko-německých vztahů a současně s vývojem slovní zásoby hovorové češtiny obyvatel Jihočeského kraje. V první kapitole autorka definuje slovo jako základní jednotku lingvistického zkoumání a představuje slovní zásobu jako vrstevnatý a dynamicky se vyvíjející systém, zajímavým způsobem je nastíněn vztah mezi lexikologií a etymologií. Předmětem druhé kapitoly je jazykový kontakt a přejímání slov, přičemž se autorka zaměřuje na slova přejatá do češtiny a ukazuje, že je možné dělit je podle původu a míry adaptace. Procesu přejímání slov z němčiny je věnována třetí kapitola. Přizpůsobováním slov přejatých z němčiny českému fonologickému systému a jejich integrací do českého slovtvorného a tvaroslovného systému stejně jako jejich lexikální adaptací se autorka v časovém horizontu sahajícím až na rozhraní středověku a novověku zabývá ve čtvrté kapitole, v páté kapitole podává autorka obraz historického vývoje vztahů mezi Čechy a Němci na území Jihočeského kraje, Analytické části je věnována šestá a sedmá kapitola. Autorka zde přibližuje strukturu dotazníku, s jehož pomocí provádí své empirické šetření, formuluje výzkumnou hypotézu a vyhodnocuje výsledky, které od respondentů získala.

V předložené bakalářské práci Adéla Máslová prokázala, že je schopná samostatným způsobem pracovat s odbornou literaturou z oblasti lingvistiky a historie a navrhopat, provádět a vyhodnocovat empirická šetření v oblasti výzkumu slovní zásoby. Kladem bakalářské práce je, že si autorka uvědomuje skutečnost, že přejímky z němčiny se nevyskytují pouze ve spisovném jazyce, ale i v nářečích a ve slangu, přičemž se často jedná o různé slovní jednotky a také míra asimilace germanismů v různých jazykových vrstvách je různá. Cenné je, že se autorka zabývá nejen germanismy patřícími ke slovním druhům substantivum a sloveso, kde je výskyt germanismů největší, ale že se věnuje i adjektivům, příslovcím a dokonce i citoslovcím (kapitola 4.2) vykazujícím sice početně malý, ale o úzkých jazykových kontaktech svědčící výskyt germanismů.

Již v Úvodu autorka dokazuje, že umí přehledně strukturovat text a srozumitelně formulovat své myšlenky a tyto kvality má celý text bakalářské práce, která je napsaná velmi pěknou češtinou. Kvůli chybějícímu datování je ovšem nejasné tvrzení „Období, které podstatně podpořilo rostoucí německý vliv na českou kulturu, je nazýváno jako etapa německo-českého bilingvismu, kdy mnoho německých obyvatel začalo ovládat český jazyk.“ (s. 20) Hlubší objasnění by si zasloužilo také tvrzení „V případě nejstarších přejatých slov z němčiny, která jsou datována do roku 1400, se jedná převážně o přejímky z církevního prostředí,“ (s. 16), které je v určitém rozporu s následujícími větami. „Původ nejstarších přejímek z německého jazyka sahá do období západoslovanské mise vycházející ze Salcburku, Řezna a Pasova, která probíhala přibližně od 8. do

10. století (Newerkla 2017). Jedná se především o slova týkající se náboženství jako například „almužna, biskup, mnich, oltář, opat, papež, postit se, žalm, žaltář aj.“ (Newerkla 2017).“ (s. 17)

Velmi pečlivě je zpracovaná analytická část bakalářské práce skládající se ze tří oddílů. Cenné je, že je užívání prvních třinácti germanismů zkoumáno v rámci určitého kolokačního spojení. Ve druhé části umožňuje Pět možných odpovědí odstupňovaných od „běžně užívám“ po „neznám“ spojených s úkolem najít pro germanismus české synonymum Adéle máslové diferencovaným způsobem prozkoumat aktivní a pasivní znalost dalších vybraných germanismů. Ve třetím oddíle si autorka u respondentů ověřuje vlastní schopnost produkce germanismů. Výsledky autorka vyhodnocuje pomocí grafů a komentuje slovně na úrovni jednotlivých germanismů, celkové vyhodnocení empirického šetření přináší Závěr bakalářské práce. Závěrem bych autorce ráda položila následující otázky. Existuje v němčině nějaké slovo skládající se pouze z jednoho fonému? Znáte nějaká spisovná či hovorová slova přejatá z němčiny týkající se oblasti rybářství a rybníkářství? Jaký význam má v lexikologii pojem „exotismus“ a myslíte si, že by tímto pojmem bylo možné označit některé z němčiny pocházející slovní jednotky, které uvádíte ve Vaší bakalářské práci? Jsou mezi germanismy, jejichž znalost zkoumáte v dotazníkovém šetření, nějaké austriacismy? Znáte některého současného českého spisovatele, který se ve svém díle zabývá mimo jiné tím, jak složité česko-německé vztahy ve 20. století poznamenaly život lidí v Jihočeském kraji? Máte nějaký oblíbený germanismus, který ráda užíváte? Jakým způsobem využijete poznatky získané při psaní Vaší bakalářské práce ve Vaší pedagogické praxi?

Hodnocení: **Bakalářskou práci Adély Máslové doporučuji k obhajobě.**

V Praze dne 26. srpna 2024.